

Figuur 6.1 Flowdiagram bij stap 1 en 2 van de meldcode, over wel of niet inzet forensisch medische expertise

Toelichting op figuur 6.1

Het flowdiagram is toegespitst op een kind met letsel of met een medische klacht die door een zorgprofessional beoordeeld wordt in de spoedeisende medische zorg.

De verschillende vragen die bij het flowdiagram aan de orde komen worden hierna toegelicht.

V1 Bij elk kind moet de medische professional zich eerst afvragen of (acute) medische zorg noodzakelijk is. Zijn andere ziekteverschijnselen aanwezig? Acute medische zorg wordt zonder vertraging geleverd, zoals het hechten van wonden, het intravasculair vullen bij heftig bloedverlies, of het doen van aanvullend diagnostisch onderzoek bij verdenking van inwendige bloedingen of cerebrale bloedingen. Daarnaast wordt het letsel in het dossier vastgelegd.

V2 Is er sprake van een ziekte? Zijn andere (onverklaarde) letsels aanwezig? Was het een accident? Hier start het proces van differentiaaldiagnostisch denken. Wat is de aard van het letsel? Als de medische professional niet zelf tot een oordeel komt, is verwijzing of consultatie nodig. Zie hiervoor tabel 6.1, waarin een overzicht is opgenomen van de diverse expertises. Soms moet nadere expertise ingewonnen worden van andere specialismen zoals de kinderdermatoloog, kinderhematoloog of kinderradioloog.

V3 Is de ziekte voldoende verklarend voor het letsel? Als een ziekte is vastgesteld, moet vervolgens beoordeeld worden of de ziekte voldoende verklarend is voor de letsels. Zo ja, dan wordt het stroomschema afgesloten. Zo nee, dan wordt het stroomschema verder doorlopen. Hetzelfde geldt voor een accidentele oorzaak. Als een accident is vastgesteld – en voldoende verklarend is voor het letsel-, dan kan het stroomschema worden afgesloten. Zo nodig moet er aandacht zijn voor de fysieke leefomgeving van het kind. Indien geen sprake is van een ziekte, of als hier twijfel over bestaat, consulteer (F)MEK/vertrouwensarts van VT. Daarnaast moet top-teenonderzoek plaatsvinden en wordt het letsel fotografisch vastgelegd. Het is aan de medische professional om te bepalen wanneer het fotografisch vastleggen in het gehele proces mogelijk is. Hierbij kan de hulp van de forensisch verpleegkundige ingeschakeld worden.

V4 Is sprake van toegebracht letsel? Als een verklarende ziekte is uitgesloten, is de volgende vraag of het letsel inderdaad toegebracht is. Als twijfel bestaat of mogelijk toch sprake is van toegebracht letsel, kan advies van of consultatie bij (F)MEK/VT plaatsvinden. Als geen sprake is van toegebracht letsel maar alsnog van een ongeval dat het letsel kan verklaren, stopt hiermee het flowdiagram. Zo nodig moet aandacht bestaan voor de fysieke veiligheid in de leefomgeving (traphekjes et cetera) via het buurtteam (bijvoorbeeld sociale wijkteams, jeugd- en gezinsteams) of de Jeugdgezondheidszorg. DNA-onderzoek is niet nodig. Als twijfel blijft bestaan over eventueel toegebracht letsel, ook na advies (of consultatie) van FMEK/VT, wordt de rest van het flowdiagram doorlopen.

V5 Is DNA-onderzoek nodig? Deze vraag is bedoeld om tijdig forensisch medisch onderzoek bij kinderen in te zetten, zodat DNA van een eventuele dader veiliggesteld wordt in geval van een strafrechtelijk onderzoek. Dit speelt vooral bij seksueel misbruik en bij bijtewonden. DNA-onderzoek wordt alleen ingezet op verzoek van het OM. Het OM bepaalt dan ook wie het onderzoek uitvoert. Ook kan DNA-onderzoek ingezet worden wanneer nog niet duidelijk is of ooit strafrechtelijk vervolgd gaat plaatsvinden. Bijvoorbeeld in geval van seksueel misbruik, als nog niet duidelijk is of het slachtoffer aangifte gaat doen. Maar ook dan is het OM de opdrachtgever en moet het onderzoek onder strikte condities plaatsvinden. Bij twijfel over de noodzaak om DNA-onderzoek in te zetten, kan overleg plaatsvinden met FMEK/VT zodat die met de politie kan overleggen.

V6 Is het kind veilig? Dit is volgens de KNMG-meldcode een verplichte stap bij een vermoeden van kindermishandeling, waarbij overleg met VT nodig is. Dit overleg met VT gebeurt door de professional die 'casemanager' is. Als het om een vermoeden van toegebracht letsel gaat, wordt primair overlegd met de vertrouwensarts van VT. Als deze (bijvoorbeeld buiten kantooruren) niet beschikbaar is, wordt gebruikgemaakt van FMEK zoals aangeboden door het Landelijke Expertise Centrum Kindermishandeling en de Forensische Polikliniek Kindermishandeling (zie tabel 6.1). Omdat het een adviesvraag is, zal het gesprek plaatsvinden op basis van anonieme patiëntengegevens. Als blijkt dat de veiligheid niet gegarandeerd kan worden binnen vrijwillige hulpverlening, moet een melding bij VT worden gedaan. Ouders moeten hierover geïnformeerd worden, tenzij

gegronde redenen bestaan om de ouders niet op de hoogte te brengen van de melding (dreigend gevaar voor kind of melder) (zie ook hoofdstuk 7). VT voert dan een veiligheidstriage uit en stelt zo nodig nader onderzoek in. VT kan samen met de ouder(s) (en het kind) een veiligheidsplan opstellen voor dit kind en eventueel andere kinderen. VT checkt overigens ook of voldoende FMEK is ingezet in het hele traject, en besluit eventueel om alsnog FMEK te consulteren op het moment dat nog onvoldoende duidelijkheid bestaat over eventueel toegebracht letsel.

Welke expertise is waar te vinden?

In tabel 6.1 is weergegeven welke (forensische en/of medische) expertise waar te vinden is.

De forensisch verpleegkundige kan ingeschakeld worden door artsen (forensisch arts, kinderarts), alsook door de politie en het Openbaar Ministerie (OM).

Tabel 6.1 Forensisch medische expertise voor kinderen.

	Wie vraagt advies?	24/7 bereikbaarheid van FMEK	Beschikbare disciplines voor letselduiding en expertiseniveau	DNA-onderzoek / pro Justitia-rapportage	Medische zorg	Financiering
Vertrouwensarts van Veilig Thuis 0800-2000 www.vooreenveiligthuis.nl	iedereen	+/- (Binnen kantooruren +)	VA's, allen getraind (WOKK, masterclass e.a.) en kennen de regionale kaart	-	-	gemeente
Regionale forensisch arts	politie/OM/arts	+	WOKK-FA-getrainde FA's zijn in elke regio aanwezig	+	-	politie
Regionale kinderarts in de tweede of derde lijn	zorg-professional	+	WOKK-getrainde kinderartsen zijn in elke regio aanwezig; overige disciplines wisselend aanwezig	-	+	zorg
FPKM 030-275 82 92 www.fpkm.nl	politie/OM/zorg-professional	+	forensisch artsen; altijd specialisatie kinderen	+	-	gemeente/politie
NFI 070 – 888 69 08 kinderconsult@nfi.minvenj.nl	politie/OM/zorg-professional	NFI artsen via LECK en/of politie	forensisch artsen; altijd specialisatie kinderen	+	-	Rijk
LECK 0900 - 444 54 44 www.leck.nu	zorg-professional	+	kinderartsen (extra geschoold); alle andere benodigde specialismen zijn aanwezig altijd forensisch arts NFI-betrokken	-	+	zorg/subsidies

FPKM: Forensische Polikliniek Kindermishandeling; LECK: Landelijk Expertise Centrum Kindermishandeling; NFI: Nederlands Forensisch Instituut; VA: vertrouwensartsen; WOKK-FA: Wetenschappelijk Onderwijs inzake Kindermishandeling voor Forensisch Artsen; WOKK: Wetenschappelijk Onderwijs inzake Kindermishandeling voor Kinderartsen.

NB. Sommige ziekenhuizen werken nauw samen met de forensisch artsen, zodat de verschillende taken op één locatie, en in één onderzoek, uitgevoerd kunnen worden.

Waar het gaat om de inzet van FMEK voor letselduiding, is het afhankelijk van de aard en de complexiteit van de letsels wat de best passende organisatie is. Voor complexe meervoudige letsels, zeker wanneer er ook medische zorg nodig is, moet gezocht worden naar gecombineerde medische en forensisch medische expertise, zoals nu via het LECK beschikbaar is.

Waar het gaat om sporenonderzoek en een pro Justitia rapportage van letsels bij kinderen is het